

วิเคราะห์การแปลคำเรียกขานในนวนิยายตามกรอบทางสังคมวัฒนธรรม:

กรณีศึกษา เรื่องบริดเจ็ต โจนส์: ดิ เอคซ์ ออฟ รีชั่น

วีรวรรณ เชื้ออ้อม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2548

ISBN 974-5025-37-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ วีรวรรณ เชื้ออ้อม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลี นิสสัยสุข)
..... กรรมการ
(ดร. สุชาดา รัตนวณิชช์พันธ์)
..... กรรมการ
(ดร.อุบล ธเนศชัยคุปต์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลี นิสสัยสุข)
..... กรรมการ
(ดร. สุชาดา รัตนวณิชช์พันธ์)
..... กรรมการ
(ดร.อุบล ธเนศชัยคุปต์)
..... กรรมการ
(ดร.จิรา จันทร์กระจำง)
..... กรรมการ
(ดร.เทพนคร ทาคง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)
วันที่ ๓๐ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ แนะนำแก้ไขข้อบกพร่องอย่างดียิ่ง จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลี นิสสัยสุข ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ดร.สุชาดา รัตนวณิชช์พันธ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ช่วยให้คำแนะนำกำลังใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ดร. อุบล ธเนศชัยคุปต์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีความเมตตากรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ดร.จิรา จันทร์กระช่าง และดร.เทพนคร พาทอง ที่ได้เสียสละเวลาให้ความกรุณาเสนอแนะแก้ไขจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณอาจารย์ Janelle Gamble อาจารย์ Roger Lucas และอาจารย์ Richard O' Donnell อาจารย์ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ที่เสียสละเวลาตรวจสอบความถูกต้องของคำเรียกขาน และอาจารย์ผานิด มีแก้ว อาจารย์ 3 ระดับ 8 และอาจารย์กาญจนา มากพูน อาจารย์ 3 ระดับ 8 อาจารย์กลุ่มสาระวิชาภาษาไทยของโรงเรียนชลนรีสุโขบท และอาจารย์กลุ่มสาระวิชาภาษาไทยโรงเรียนบ้านบึง "มณูญวิทยาการ" ทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำในการคิดวิเคราะห์งานสมบูรณ์เรียบร้อย

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการยุทธนา เรืองไพศาล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึง "มณูญวิทยาการ" ที่ให้โอกาสและเวลาและความเข้าใจส่งเสริมในการทำวิทยานิพนธ์นี้จนลุล่วงขอขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกคนที่ให้กำลังใจและรับภาระหน้าที่งานในยามที่ต้องขาดการทำงาน

กราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่ให้การสนับสนุนในการศึกษาและดูแลช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการเรียนอย่างสม่ำเสมอ

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้โอกาสในการขยายเวลาในการศึกษาวิจัย และอำนวยความสะดวกทุกประการจนสามารถทำวิทยานิพนธ์ได้ดังความตั้งใจ และขอขอบคุณพี่น้องและทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและอนุเคราะห์ช่วยเหลือทุกอย่างในการศึกษา ช่วยแบ่งเบาระงาน และร่วมทุกข์ร่วมสุขกันเสมอมา

ประการสุดท้ายผลบุญอันเกิดจากคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยนี้ขอบอบแด่ครูอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาทุกท่าน ด้วยความระลึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

วิรวรรณ เชื้ออ้อม

42910530: สาขาวิชา: ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร; ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร)

คำสำคัญ: การแปล/ คำเรียกขาน/ นวนิยาย/ กรอบสังคมวัฒนธรรม

วิवरณ เชื้ออิม: วิเคราะห์การแปลคำเรียกขานในนวนิยายตามกรอบทางสังคม

วัฒนธรรม: กรณีศึกษาเรื่องบริดเจ็ต โจนส์: ดิ เอจ ออฟ รีซัน (AN ANALYSIS OF THE TRANSLATION OF ADDRESS TERMS IN THE NOVEL BASED ON SOCIO - CUTURAL FRAMEWORK: CASE STUDY OF BRIDGET JONES: THE EDGE OF REASON)

อาจารย์ที่ปรึกษา: มาลี นิสสัยสุข, Ph.D., สุชาดา รัตนวณิชช์พันธ์, Ph.D., อุบล ชเนศชัยกุลปต์, Ph.D., 265 หน้า. ปี พ.ศ. 2548 ISBN 974-502-537-2

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ คือ 1. เพื่อวิเคราะห์ประเภทของคำเรียกขานในนวนิยาย 2. เพื่อศึกษาบริบททางสังคมวัฒนธรรมไทยที่เป็นตัวกำหนดในการเลือกใช้คำเรียกขานในการแปล 3. เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปลคำเรียกขานในนวนิยาย ดำเนินการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างคำเรียกขานจำนวน 183 หน่วยคำเรียกขานจากนวนิยายต้นฉบับ เรื่อง Bridget Jones: The Edge of Reason และคำแปลคำเรียกขานในนวนิยายฉบับแปลเรื่อง ไดอารี่เล่มสอง ของ บริดเจ็ต โจนส์

ผลการวิจัยพบว่าประเภทคำเรียกขานมี 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ คำเรียกขานบุรุษที่ 1 ผู้พูดซึ่งปรากฏจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้แก่ คำสรรพนามบุรุษที่ 1 คำเรียกญาติ และคำนามทั่วไป กลุ่มที่ 2 คือ คำเรียกขานบุรุษที่ 2 ผู้ฟังซึ่งปรากฏจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ คำสรรพนามบุรุษที่ 2 ชื่อเฉพาะ คำนามทั่วไป นามวลี ชื่อเฉพาะ + นามวลี คำเรียกญาติ + ชื่อเฉพาะ และคำนามหน้า + นามวลี ในการศึกษาบริบททางสังคมวัฒนธรรมไทยพบว่า นอกจากปัจจัยที่กำหนดไว้ด้าน เพศ วัย ระดับสัมพันธภาพ และโอกาสสถานการณ์แล้วยังพบปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเลือกใช้คำเรียกขานในการแปลได้แก่ ความสัมพันธ์ของกลุ่มสนทนา การศึกษาชนชั้น และสถานภาพทางสังคม และเมื่อวิเคราะห์กลวิธีการแปล 4 ลักษณะพบว่า การแปลตรง (49.18 %) ใช้กับชื่อเฉพาะมากที่สุด การปรับคำแปล (22.95%) ใช้กับคำสรรพนามบุรุษที่ 2 มากที่สุด การรวมคำแปล (13.66%) ใช้กับคำสรรพนามบุรุษที่ 1 มากที่สุด และการละไม่แปล (14.21%) ใช้กับคำสรรพนามบุรุษที่ 2 มากที่สุด

42910530: MAJOR: ENGLISH FOR COMMUNICATION:

M.A. (ENGLISH FOR COMMUNICATION)

KEYWORDS: TRANSLATION/ ADDRESS TERM / NOVEL

SOCIO-CULTURAL FRAMEWORK

WEERAWAN CHUE-IM: AN ANALYSIS OF THE TRANSLATION OF
ADDRESS TERMS IN THE NOVEL BASED ON SOCIO-CULTURAL FRAMEWORK:

CASE STUDY OF BRIDGET JONES: THE EDGE OF REASON. THESIS ADVISORS:

MALEE NITSAISOOK, Ph.D., SUCHADA RATTANAWANITPUN, Ph.D.,

UBON DHANESSCHAIYAKUPTA, Ph.D. 263 P. 2008 ISBN 974-502-537-2

This study identified pattern of address terms in a novel, examined the Thai socio-cultural context within which these terms of address were translated, analyzed the translation strategies used. The research samples consisted of 183 terms of address from the novel *Bridget Jones: The Edge of Reason*, and each of their equivalents in the Thai translation, *Diary Lem Song Khong Bridget Jones*.

It was found that the terms of address could be grouped into two categories. The first group consisted of speakers referring to themselves. The terms used in this group were the first personal pronouns, kin terms and general names (listed here from most to least frequent). The second group consisted of the listeners, or the persons being addressed. The terms used in this group were the second personal pronouns, specific names, kin terms, general names, noun phrases, specific names – noun phrases, kin terms – specific names and titles – noun phrases (listed here from most to least frequent).

The study revealed that when translating these address terms into Thai, many socio-cultural factors were taken into account. Gender, age, relationship level and situation were considered, as well as the relationship of speaker and listener, education, class and social status. Four translation strategies were studied. It was found that literal translation (49.18 %) was most frequently applied to translating specific names. Interpretative translation (22.95%) was most frequently applied to translating the 2nd personal pronouns. Combining translation (13.66%) was most frequently applied to translating the 1st personal pronouns. Finally, omission (14.21%) was most frequently applied in translation of the 2nd personal pronouns.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
คำถามของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายของการแปล.....	7
กลวิธีการแปล.....	8
การแปลวรรณกรรม.....	10
ชนิดของคำเรียกขาน.....	12
รูปแบบของการใช้คำเรียกขานในภาษาไทย.....	13
รูปแบบของการใช้คำเรียกขานในภาษาอังกฤษ.....	18
กรอบทางสังคมวัฒนธรรม.....	20
ปัจจัยการเลือกใช้คำเรียกขานในการแปล.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การแปล และปัญหาของการแปลคำเรียกขาน.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
การกำหนดกลุ่มตัวอย่างคำเรียกขานในบทสนทนาที่นำมาวิเคราะห์.....	36
การกำหนดขั้นตอนการวิเคราะห์.....	39

สารบัญ (ต่อ)

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
ตอนที่ 1 ประเภทของคำเรียกขานที่ปรากฏในบทแปลฉบับภาษาไทย.....	42
สรุปประเภทคำเรียกขานภาษาไทย.....	45
ตอนที่ 2 ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่กำหนดการเลือกใช้คำเรียกขานภาษาไทย ในการแปลคำเรียกขานภาษาอังกฤษ.....	47
สรุปการวิเคราะห์กรอบทางสังคมวัฒนธรรมที่กำหนดการเลือกใช้คำเรียกขาน ภาษาไทยในการแปลคำเรียกขานภาษาอังกฤษ.....	54
ตอนที่ 3 กลวิธีการแปลคำเรียกขาน.....	56
สรุปผลการวิเคราะห์กลวิธีการแปล.....	61
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	62
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ.....	71
บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก.....	75
ภาคผนวก ข.....	260
ภาคผนวก ค.....	265
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	269

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ร้อยละของประเภทของคำเรียกขานฉบับแปลภาษาไทย.....	43
2 คำเรียกขานฉบับแปลภาษาไทย.....	44
3 ร้อยละของกรอบสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีผลต่อการเลือกใช้คำในการแปล คำเรียกขานแต่ละประเภท.....	48
4 ร้อยละของกลวิธีการแปลคำเรียกขานจำแนกตามประเภทคำเรียกขาน.....	57
5 กลวิธีการแปลคำเรียกขานตามกรอบทางสังคมวัฒนธรรม.....	77
6 Check list of address term.....	262

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

- 1 แผนภูมิปัจจัยที่กำหนดการใช้คำเรียกขาน 3 รูปแบบในความสัมพันธ์แบบสมมูล
และไม่สมมูล..... 15

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University